سازمان کتابخانه ها، موزه ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی
اداره مخطوطات

نام کتاب: قانون ثبت و مهر دولتی
مؤلف:
موضوع: ثبت - قوانین و مقررات   زبان: فارسی
سال چاپ: ۱۳۰۳ ق   محل چاپ:
شماره عمومی: ۷۸۴۵   کتابخانه / بخش:
وقفی / خریداری: تاریخ:
طول: ۲۵   عرض: ۱۷   شماره صفحه ها:
ملاحظات:

مصور ☐ دربی ☐ گراوری ☐ افست ☐

۱۵۲۶
۳۴۶/۵۵۰۴۲
۳۱۵ ق

۱۵۲۶۸۳
۲۴۶/۵۵۰۴۳۸
۳۱۵ ق

سواد دستخط همایونی

امین الدوله

قانون تمبر و ثبت دولتی و اوراق صحیحه وفق

قواعدی که در کل دول و تجار جاریست باید از این تاریخ در ممالک ایران نیز

مجری گردد این قانون در حمایت شخص همایون ما و احترام آن

بعهدهٔ شما است شهر شعبان ۱۳۰۳

کتابخانه آستان قدس مشهد
شماره ثبت ۲۴۸۱۱
تاریخ

۲۴

قانون ثبت و مهر دولتی

برای اینکه سندات و نوشتجات چه شخصی و چه
متعلق بدو آثار عرفیه چه صادرات از محاکم
شرعی را بدرجهٔ اعتباری که امروز در دول
سائره معمول و متداول است توان آورد باید
هر نوع اسناد تمبر و مهر دولتی مخصوص
خود را حاوی و حامل باشد و بواسطهٔ آن

علامت و نشان ضمانت صحت و ضرورت اعتنا بجا
بان رعایت شود تصرفات و انتقالات املاک
و تداول و تعاطی اسناد و نقل و تحویل وجوه
بازاء محافظتی که در صحت و اعتبار آنها میشود
و در مقابل رد و منعی که از وقوع اختلافات
و تقلبات و رخنها خواهد شد و برای جلب
حمایت و اعتناء دولت اداء رسم جزئی
خواهند کرد که فی الحقیقة جایزهٔ اشتغال
و مراجعهٔ مامورین دیوانی و حق ثبت و
سررشتهٔ دفاتر دولتی است ×

باب اول در حقوق ثبت رسمی

فصل اول

رسوم ثبت دو تأویل دارد اولاً اجرت محافظهٔ حقوق و امنیت معاملات عمومی ثانیاً استیفاء مصارفی که دولت برای مأمورین و ملزومات این دائره متحمل میشود

فصل دوم

نتیجهٔ حمایت و توجه دولت در این فایدهٔ عمومی معتبر کردن اسناد و تمسکات وغیره است که با ثبت رسمی و تاریخ معاملات و تصدیق دولت

اعتبار

اعتبار یافته و هر یک از اسناد شرعی و عرفی در صورت فقد و حرق ثبت آن بمثابهٔ اصل خود قوت و اعتبار دارد و باین وسیله در عموم معاملات قوام و استحکامی که مانع ظهور هرگونه اختلافات باشد حاصل میشود

فصل سوم

این حقوق مقرره بر دو گونه است نوعی از آن بلاتغییر قیمت معین دارد و قسم دیگر باختلاف موضوع و بنسبت عمل تفاوت قیمت پیدا میکند.

فصل چهارم

اوراق مشروحه که فقط سندات منضبطه واز داد وستد پولی خارج است رسوم آنها معین و بموجب شرح ذیل است

وصیت نامه	برای سند وفات	برای وکالتنامه	حق ثبت رسمی برای اظهار ولادت
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
سواد	اخبار رسمی	احکام	نکاح وازدواج
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

فصل پنجم

اسناد و تمسکات و انتقال و هبه و صلح و وغیره از قرار تومانی پنج دینار حقوق ثبت را دا میکند لیکن تادیه این وجه از ده تومان به

تومان

تومان حساب میشود و چنانکه ما به الصلح قیمة معلوم نداشته باشد یا مبلغ سند جزئی باشد حق ثبت رسمی از یکهزار دینار کمتر نمیشود

فصل ششم

سندات مشروحه ذیل ناگزیر باید در دفتر رسمی معتبر شده و بموجب فصل پنجم حقوق دولتی را ادا نماید

سندات میراث	قباله املاک	سند رهن و بیع شرط	تقسیم نامه	قرارنامه بنائی وغیره
کلیه قرارهائی که متعلق بوقف باشد	اسناد شراکت	مقاطعه نامه	سند اجارات	—

فصل هفتم

حقوق مشروحهٔ فوق چه معین وچه غیر معین بموجب
تمبرها وعلامات دولتی است که تحویلداران دفاتر
ثبت میفروشند

قواعد کلیه

فصل هشتم

هر سندی که ابراز وارائه شد حقوق قانونی آن
دریافت میشود لیکن چون اسناد بی تمبر وبی
علامت دولتی را در هیچیک از محاکم دولتی معتبر
نخواهند شناخت نباید تصور نمود که اسناد
ابراز نشده واداى حقوق دیوانی نکرده معاف

خواهند

خواهد ماند بلکه در صورت ظهور سندی بعد از
مهلتی که برای ثبت ومهر آن مقرر است جریمهٔ
آن موافق فصل نوزدهم [بیستم] دریافت خواهد شد

فصل نهم

موعد ومهلتی که در فصل هشتم جهة ابراز واظهار
اسناد در دفتر ثبت دولتی مقرر است بشرح ذیل است

وصیت نامه ها که از اموات ابراز شود چه در حیات متوفی به ثبت دفتر رسیده باشد یا نه برای ارائه مجدد بدفترخانه ثبت از تاریخی که بدست وارث برسد الی ده روز

اسنادی که در تحت حقوق معینه هستند از تاریخ سند الی ده روز

اسنادیکه در تحت حقوق غیر معینه هستند مطابق فصل ششم از تاریخ سند الی پانزده روز

فصل دهم

اسنادی که قبل از استقرار این قانون در دست مردم است ثبت کردن و معتبر نمودن آنها بمیل صاحب آنها موقوف است مادام که در محاکم شرعیه و عرفیه محل گفتگو واقع نشود در صورت وقوع گفتگو باید بتصحیح دفتر ثبت دولتی رسانیده بموجب فصل پنجم ادای رسومات مقرره را بکنند

فصل یازدهم

در اسناد وجه مقصود ملاحظه میشود و حقوق دفتر بر حسب آن معین خواهد شد اگر در انتقال املاک

وغیره مال المصالحه را جزئی فرض کرده بعنوان بخشش سند بدهند حقوق ثبت و مهر بماخذ حقیقی عمل دریافت میشود

فصل دوازدهم

هرگاه سندی متضمن فقرات مختلفه و هر فقره مدلول و موضوع دیگر داشته باشد هر مطلبی بموجب مقصود و مال خود تادیه حقوق میکنند و اگر با تفرقه مندرجات متفق المال باشد فقط یک حق دریافت خواهد شد

فصل سیزدهم

هر سندی که بثبت رسمی دفترخانهٔ مرکزیهٔ ادارهٔ کل
برسد معتبر و صحیح است الا قباله جات مبیع و
انتقال املاک بلد دیگر که باید در دفترخانهٔ رسمی
همان بلد تصحیح و ثبت شده باشد

فصل چهاردهم

در هر مسئله که بثبت رسمی میرسد امضای طرفین
معامله در دفتر اداره شرط لازمست

فصل پانزدهم

اسناد بطوری ثبت میشود که حتی المقدور مطابق
تمام اصل خود باشد

فصل شانزدهم

در انتقال املاک اسم و رسم و مسکن و مسلک و
حرفت طرفین معامله و صاحب اول و ثانی ثبت
و ضبط میشود و در صورت تقسیم ملک میان
وراث اسامی ورثه و مقدار ملک سهمی هر یک
مفصل و از روی دقت معین و نوشته خواهد شد

فصل هفدهم

هرگاه یک سند و یک مقاوله و قرارداد محتاج
باوراق عدیده باشد فقط رسم متضمن آن در یک
صفحه ادا خواهد شد و من باب الاحتیاط باید مهر

وعلامتی که بین الطرفین ارتباط اوراق را معتبر کرده
باشد در دفتر ثبت رسمی نیز اشاره وقید شود

فصل هیجدهم

این حقوق را که تحویلداران اداره برای هریک از
اسناد معین میکند باید فوراً قبل از ثبت رسمی ادا
شود احدی حق ندارد به بهانهٔ اینکه زیاد است یا
بتصور دیگر تعلل کند اما بعد از ادای رسوم
مزبور در صورت تحقق زیادتی حق استرداد علاوه را
خواهد داشت

فصل نوزدهم

ادای رسوم

ادای رسوم مقرره بعهدهٔ صاحب تمسکات و
اسناد است

فصل بیستم

مجازات قانونی اشخاصی که از رسم تمبر و ثبت
تخلف نمایند یا بمهلتیکه در فصل نهم معین شده است
مقید نشوند جریمه های معین و استیفای دو
مساوی یا سه مساوی رسوم مقرر است باین
طریق که آنچه از مستندات در تحت حقوق معینه
باشد سه باج و یکتومان جریمه میدهد و اگر
از اسنادیست که در تحت حقوق غیر معینه است

۲۴۰۸۱۱

دو باج جریمه خواهد داد

فصل بیست و یکم

اصحاب حکم و مجالس محاکمات مملکت و کار
گذاران دولت در داخله و خارجه نباید اسناد
و نوشتجاتی را که بثبت رسمی نرسیده تمبر و علامت
دولتی ندارد قبول کرده و خود را بمحاکمهٔ آنها
مشغول دارند و بر ضد آنها حکمی صادر نمایند
چنانکه از این قانون تخلف کنند در پیش دولت
مسئول حقوق و جریمه فصل نوزدهم را ادا
خواهند کرد

فصل بیست و دوم

برای اعتبار عمل و ثبت احکام صادرهٔ ارباب حکم
و رؤسای محاکم دولتی هر حکم را که در تحقیقات
قطعیهٔ خود صادر و بدست مدعی میدهند
باید در آن ورق باشد که دو هزار دینار قیمت دارد
و چون این وجه در خود کاغذ ادا شده است دفتر
خانهٔ ثبت دیگر حق مطالبهٔ وجهی برای ملاحظه
و ثبت آن ندارد

باب دوم در حقوق تمبر

حق تمبر اگرچه چیزی جدا گانه است لیکن خارج

از معامله وحقوق دفتر ثبت نباید تصور کرد و

این تمبر دو نوع است یک قسم از آن بقیمتهای

معین برای اقسام اوراق مستعمله است که آنها را

بورقهٔ صحیحه تعبیر میتوان کرد و نوع دیگر که

باوراق سندی موسوم است قیمت آن باختلاف

وجوهات سند تغییر میکند

اوراق صحیحه

فصل بیست و سوم

اوراق صحیحه بشرح ذیل است

عرایض تظلمات مختلفه	عرض حال متعلق بدعاوی نقدی وملکی	تصدیق
۶،	،۰۳	۸ مر
مفاصا وترک دعوا	بارنامهٔ مکاری	استشهاد
،۰۳	،۰۲۱	،۰۳

قبوضات پیشخانه وتلگرافخانه وسایر ادارات دولتی	بروات نقدی وجنسی دیوانی وحکومتی که از ده تومان بیشتر باشد	سیاحت وحواله‌ای مدت که در شهر داد وستد میشود
،۰۶	،۰۳	،۰۶
حق رؤیت تذکره بتوسط قنسولگریها در خارج	تذکرهٔ عمله‌جات که بخارجه میرود	تذکرهٔ رعیتی در خارجه
۰۵	۰۰۵	،۰۵

تذکرهٔ رعیتی در داخله	تذکرهٔ مسافرین خارجه	قبوضات	فاکتور	قبض گمرک وغیره
،۰۳	۲	،۰۶	۰۶	،۰۶

فصل بیست و چهارم

چنانکه اوراق مذکوره دارای تمبرهای دولتی مخصوص

خود نباشد جریمهٔ آن بقرار ذیل است

اوراقی که تمبر دولتی ندارد	پنج شاهی	ده شاهی	هزار دینار
،۰۲۱	،۰۵	۲	،۲
دو هزاری و سه هزاری	تومانی و پنجهزاری	عریضه‌جاتی که بخوانده بعضاً رد میشود	
۲	۵		

فصل بیست و پنجم

تذکره‌هائیکه تمبر ندارد مأمورین حدود ضبط
خواهند کرد و جریمه فوق را دریافت میکنند

فصل بیست و ششم

هر تمبری که در ورقه استعمال شود باطل است اگر
چه آن ورقه ممضی و معمول نشده باشد

فصل بیست و هفتم

در قبوضات و سند اجارات و سند معامله و بروات
و مفاصا که مردم از دیوان میگیرند و میدهند حق
تمبر بعهدهٔ خود شان است ولی تحویلداران و مباشرین
دیوانی اگر تغافل و اغماض کنند برای هر ورقهٔ بی تمبر که

گرفته

گرفته یا داده اند دو تومان جریمه خواهند داد

فصل بیست و هشتم

برای تسهیل امور تجارتی و صناعی و آسانی داد و
سند (چک) و بیجک که در خود شهر بدو بدل
میشود در تحت حقوق جزئی و بهر سندی دو شاهی
تمبر قرار داده میشود لیکن برای منع اشتباهکاری
و اینکه این نوع بیجک را با اسناد و بروات تجارتی
مخلوط نکنند جریمهٔ آن کلی است یعنی هر کس بیجک را
بتمبر دو شاهی نرسانیده یا بیجکی که حواله از شهری
بشهر دیگر باشد پول بدهد جزای آن از روی مبلغ

از هیچیک از قرار صدی سه دریافت خواهد شد
این هیچکها هرچه باشد یعنی مبلغ آن را هرچه قرار
داده باشند رسوم آن یک تمبر دو شاهی است

فصل بیست و هشتم

بارنامه که متضمن شرط حمل و نقل مال التجاره فیما
بین تجار و مکاری است باید هر نسخهٔ آن دارای تمبر
مخصوص خود که دو هزار قیمت داشته بوده بارها هم که از
خارج برای تجار می آید در ورود باید این رسم را
ادا کند

فصل سیم

مکاریان

مکاریان باید بارنامه های خود را بمأمورین ادارهٔ
تمبر ارائه و اظهار نمایند و مباشرین گمرک مأذون نیستند
بارهائی را که بارنامهٔ آن از تمبر خالی و حق دولتی را
ادا نکرده باشند در گمرکخانه توقیف و بمأمورین
تمبر اطلاع بدهند یک ثلث از جریمهٔ آن بکسانی
داده میشود که این تقلب را افشا کرده اند

اوراق سندیه

فصل سی و یکم

تمبر اوراق سندات که اقسام قیمت موافق مبلغ
مستندات در آن قید شده حجج و تمسکات و اسناد

تجارتی بروات وحواله جات وچک با وعده و
بی وعده از شهری بشهر دیگر یا از داخله بخارجه یا
از خارجه بحوالهٔ ایران است

فصل سی و دوم

این حقوق را هر نوع از سندات سابقة الذکر ادا
خواهند کرد سند مزبور بهر زبان تحریر شده
و وجه متضمن آن از هر نوع مسکوک خارجه یا داخله
باشد حسب الرواج حق خود را ادا خواهند نمود

فصل سی و سوم

قیمت تمبر اینگونه اسناد سابق الذکر بهر تومانی

پنجدینار

پنج دینار وصد تومانی ده شاهی وارد میاید بشرح ذیل

از یک الی ده تومان	از ده الی بیست و پنج تومان	از بیست و پنج الی پنجاه تومان	از پنجاه الی صد تومان
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

وآنچه از صد تومان بالاتر است ده تومان بده تومان
بهمین ترتیب بالا میرود

فصل سی و چهارم

نسخ ثانیه وثالثه بروات وحواله جات تجارتی
وغیره مقروض هیچگونه رسوم نبینند در صورتیکه
نسخهٔ اولی ادای رسومات خود را کرده باشد
فقط در نسخه های دیگر یک تمغا بعلامة رویت زده میشود

فصل سی و پنجم

در تشکیل هر نوع کمپانی سندات صادره و اسهام
متداوله آن کمپانی بالنسبه همین رسوم قانونی را
ادا کرده تمبر دولتی خواهد داشت

قواعد کلیه

فصل سی و ششم

هر سند باید به نسبت مبلغی که متضمن است تمبر
داشته باشد و این تمبر که ضمیمه شرح سند است
باید بموجب فصل سی و نهم بکار رفته باشد

فصل سی و هفتم

استعمال تمبر که برای سد راه تقلب است باید در
محل مهر و امضا و تاریخ سند باشد اگر شخص
مفروض در چسبانیدن تمبر مضائقه نماید
قانون بطرف مقابل که طلبکار و ضابط سندات است
اجازه میدهد که خود او بعد از گرفتن سند از
تاریخ سند در ظرف ده روز تمبر فوق العاده
رسانیده و سند را معتبر نماید و اگر مدت سند
بیش از ده روز نباشد در روز نهم باید تمبر آن
چسبانیده شده باشد

فصل سی و هشتم

در صورت وقوع چنین امری حق تمبر فوق العاده
بقرار تومانی ده دینار است و این اضافه جریمهٔ
مخالفتی است که از قانون شده و این جریمه علاوه
بر قرض شخص مدیون خواهد بود

فصل سی و نهم

هرگاه سندی از تمبر عاری باشد و دارندهٔ سند
رفع عیب را بموجب فصل سی و چهارم نکرده باشد
مطابق حکم دولت هم شخص مقروض و هم صاحب
طلب و هم اشخاصی که آن سند را مهر کرده اند
بدون استثناء مشترکاً از قرار صدی سه جریمه

خواهند

خواهند داد

فصل چهلم

اگر سندی بدست بیاید که تمبر آن مطابق وجه
آن نبوده تفاوتی داشته باشد جریمهٔ قانونی از
روی مبلغی که تقلب شده است دریافت خواهد شد

فصل چهل و یکم

در نزد دیوان مسئول این تقلبات دارنده و ضابط
سند است که بعد از دادن جریمه میتواند از دیگران
استیفاء جرائم خود را بکند

فصل چهل و دوم

هرگاه سندی از ولایات خارجه بیاید یا از بعضی
بلاد ایران که هنوز تمبر معمول نشده بیاورند قبل
از آنکه قبولی آن نوشته شود یا اعتباری بآن فرض
شود فوراً باید بتمبر برسانند والا مستوجب آن
جریمه ها خواهند بود

فصل چهل و سوم

تمبرها باید در ضمن تحریر سندات بکار رود
و طرز باطل نمودن آن باین طریق است که تاریخ
آن روز و ماه و سند در روی تمبر نوشته شده
باشد نصف این تاریخ روی تمبر و نصف دیگر

بمتن ورقه تجاوز میکند همچنین مهر را طوری
خواهند زد که نصف روی تمبر و نیمی روی کاغذ
باشد اما دقت خواهند کرد نشان وسط تمبر را
خطوط نگیرد و دقت در درستی صحت عمل سهل باشد

فصل چهل و چهارم

بجمیع مجالس و محاکم شرعیه و عرفیه و کل دوایر
دولتی و مصدقین و اهل خبره قدغن اکید است
بهیچ وجه سندات و نوشتجات را که بموجب
قانون تمبر دولتی را حاوی نباشد قبول و بمقتضای
آن اقدام ننمایند چنانکه از این حکم تخلف نمایند

موافق فصل بیستم با انهار فنا رمیشود

فصل چهل و پنجم

همچنین بمامورین دائرهٔ تمبر قدغن میشود سندیرا که حقوق و رسوم تمبر ادا نکرده و تمبر قانونی خودرا نداشته باشد ثبت رسمی نکنند والا فورا معزول و جریمهٔ این سهو و تقلب از آنها ماخوذ میشود

فصل چهل و ششم

رؤسای محاکم و دوائر و مامورین دایرهٔ تمبر ماذون هستند که هر وقت یک سند از تجارتی و غیر تجارتی بدون تمبر ملاحظه کنند فورا گرفته

بدفترخانه

بدفترخانهٔ تمبر بسپارند و قبض بگیرند ثلث جریمهٔ قانونی را که از صاحبان سند دریافت میشود حق گیرندهٔ این تقلب است

فصل چهل و هفتم

سندی که تمبرات موافق قانون باطل نشده یا تمبری که استعمال شده بود است مجددا بکار برده باشند مثل این است که اصلا هیچ تمبر نداشته باشد بحکم قانون صدی سه جریمه دریافت خواهد شد

فصل چهل و هشتم

مطالبیکه متعلق بحقوق تمبر و ثبت رسمی و هر

قسم نقلبات وجرایم وغیره است مطلقاً با
ادارهٔ مرکزیهٔ تمبر است از هیچ دایره باین امور
مداخله نخواهد شد وهیچ محکمهٔ دولتی بموضوع
عمل مراجعه ومداخله نخواهد نمود تا در این موا[د]
اداء تمبر وثبت حقوق خود را اجرا وانجام نکرده
نکرده باشد

فصل چهل ونهم

بدون اجازهٔ دفترخانهٔ مرکزیه احدی نمیتواند
تمبر بفروشد هرکه بخلاف ترتیب باین امر مباشرت
کند دو تومان جریمه خواهد داد و تمبری که در دست دارد

ضبط میشود حقوق تمبر بسه قسم دریافت میشود
اول فروش تمبر است که بتوسط اشخاصی که از طرف
اداره مجاز هستند بمعرض بیع می آید
ثانیاً چسبانیدن تمبر باسناد ونوشتجاتیکه بثبت
رسمی میرسد ومنحصراً راجع بتحویلداران اداره
است ثالثاً مهر وتمبر فوق العاده است که
فقط در دست دایرهٔ مرکزیهٔ کل است هرکس وهر بانک
از دوایر دولتی که بموجب ترتیبات فوق اوراق و
دفاتر موشحه بتمبر ونشان مخصوص آن داشته باشد
میتواند قبل از استعمال آنها بمهر فوق العاده برسانند

۳۴۶،۱
۵۵۰
۴۳۸
ن
۳۱۵